

ИКОНОМИКАТА НА БЪЛГАРИЯ

МЕСЕЧЕН ОБЗОР

7-8/2018

Министерство на финансите на Република България • дирекция „Икономическа и финансова политика“

ISSN 2367-5012

Основни теми:

- » Брутен вътрешен продукт
- » Краткосрочна статистика
- » Пазар на труда, производителност и доходи
- » Инфлация
- » Външен сектор
- » Финансов сектор
- » Фискален сектор
- » Табл. Основни икономически индикатори

Акценти

Растежът на БВП за второто тримесечие на 2018 г. се забави до 3.2% на годишна база, подкрепен от вътрешното търсене (принос от 6.7 пр.п.) и ограничен от нетния износ (-3.5 пр.п.). Темпът на нарастване на частното потребление се ускори до 7.3% и това беше в съответствие с положителните развития на пазара на труда и ръста на кредитирането. Инвестициите в основен капитал нараснаха с 6.3%, като положителен принос имаха както инвестициите в *строителство*, така и тези в *машини и оборудване*. От страна на предлагането, **БДС през второто тримесечие нарасна с 2.6%**, а забавянето спрямо предходния период по линия на по-нисък растеж в промишлеността и спад в строителството.

Краткосрочната бизнес статистика показва смесена динамика през юни и юли. Ръстът на индустриалното производство и продажби се ускори през юни, но вторите се забавиха отново през юли. При продажбите на дребно и през двата месеца бе отчетено забавяне в растежа, а строителната продукция спадна на юни, след което отново се повиши през юли спрямо същия месец на предходната година. **Индикаторът за доверие на потребителите** се понижи през юли и август.

Броят на заетите се увеличи с 0.2% на годишна база през второто тримесечие на 2018 г., като темпът му на нарастване се забави спрямо предходното тримесечие поради отбелязания спад в самонаетите. **Броят на безработните** се понижи до 5.5% от работната сила, а **коефициентът на икономическа активност на населението** (15-64 г.) остана непроменен спрямо същия период на 2017 г.

Производителността на труда се ускори до 3.0% в реално изражение през второ тримесечие и въпреки че темпът на нарастване на **компенсацията на един нает** също се повиши, нарастването на номиналните **разходи за труд на единица продукция** се забави до 5.1% на годишна база.

През август **потребителските цени**, измерени чрез ХИПЦ, се повишиха с 0.3% спрямо юли. **Годишният темп на инфлация** се ускори до 3.7% с положителни приноси от страна на храните, енергийните стоки и услугите. Базисната инфлация бе 2.8% на годишна база.

Положителният баланс по **текущата сметка** през юни ограничи натрупания от началото на годината дефицит до 0.2% от прогнозния БВП. Салдото по **финансовата сметка** също бе положително през полугодieto, 1.7% от прогнозния БВП, докато **брутният външен дълг** продължи да се понижава и към края на юни възлезе на 62.2% от прогнозния БВП.

Кредитът към частния сектор продължи да нараства и достигна темп от 7.1% на годишна база през юли. Общата динамика бе подкрепена от нарастване при кредити и за домакинствата, и за фирмите.

През първите седем месеца на 2018 г. **бюджетното салдо** по Консолидираната фискална програма бе положително, като достигна 2 млрд. лв. (1.9% от прогнозния БВП). Излишъкът бе формиран от превишение на приходите над разходите по националния бюджет. ■

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ

Растежът на БВП за второто тримесечие на 2018 г. се забави до 3.2% на годишна база (граф. 1), подкрепен от вътрешното търсене (принос от 6.7 пр.п.) и ограничен от нетния износ (-3.5 пр.п.). Отрицателният принос на нетния износ се увеличи в сравнение с първо тримесечие, поради забавяне в растежа на износа и по-висок растеж на вноса. Темпът на нарастване на частното потребление се ускори до 7.3% и това беше в съответствие с положителните развития на пазара на труда и ръста на кредитирането. Публичното потребление се повиши с 2.8%. Инвестициите в основен капитал нараснаха с 6.3%, като положителен принос имаха както инвестициите в *строителство*, така и тези в *машини и оборудване*.

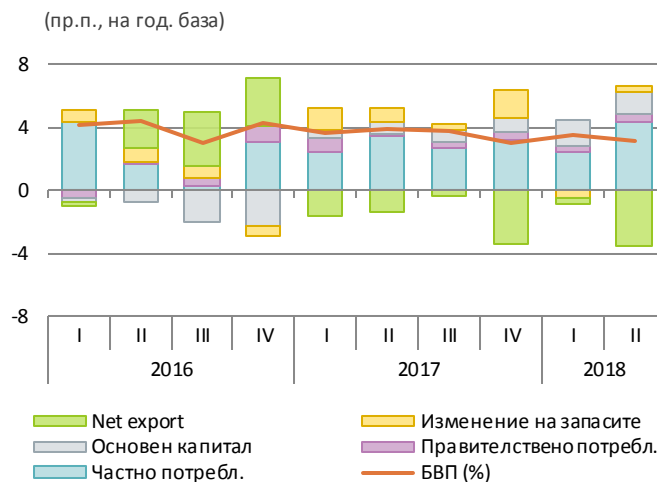
От страна на предлагането, **брутната добавена стойност (БДС)** през второто тримесечие нарасна с 2.6% (граф. 2) при 3.5% през първото. Забавянето бе поради по-нисък растеж в *промишлеността* и спад в *строителството*, който според индекса на строителната продукция се дължи на гражданското строителство. Нарастването на услугите бе стабилно (3.9%) и се дължеше най-вече на *операциите с недвижими имоти и държавно управление; образование; хуманно здравеопазване*.

КРАТКОСРОЧНА СТАТИСТИКА

Оборотът на промишлените предприятия се повиши с 6.8% и 4.9% през юни и юли спрямо същия период на предходната година. *Преработващата промишленост* имаше възходяща динамика и през двата месеца, подкрепена от растеж в по-голяма част от подотраслите. В същото време, по-слабата активност в *добивната промишленост и производството на електрическа и топлинна енергия* през юли се отрази в забавяне на годишното нарастване на промишлените продажби. Продажбите за вътрешния пазар имаха основен принос за отчетения общ растеж през двата месеца (граф. 3). През юни и юли оборотът за вътрешния пазар се повиши съответно с 11.1% и 7.9% спрямо същия период на предходната година, движени основно от *производството на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване*. Същевременно, след четири поредни месеца на спад, продажбите за външния пазар нараснаха с 2.8% и 2% през юни и юли. Основен принос за отчетения растеж имаше *производството на превозни средства*.

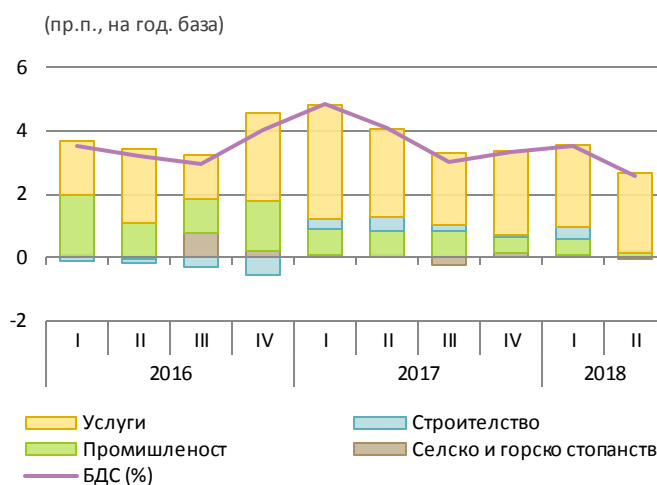
Растежът при промишленото производство следваше възходяща динамика и достигна 2.1% и 2.5% през юни и юли. Докато *производството на автомобили, ремаркета и полуремаркета* имаше основен

Граф. 1: Приноси за растежа на БВП

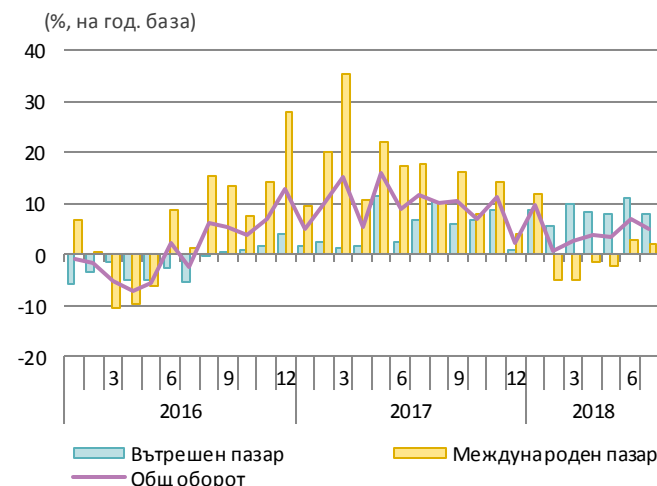
Източник: НСИ

Граф. 2: Приноси за растежа на БДС

Източник: НСИ

Граф. 3: Оборот в промишлеността

Източник: НСИ

принос за отчетеното нарастване през юни, растежът през юли беше движен основно от положителното развитие при *производството на основни метали и производство на изделия от каучук и пластмаси*.

Динамиката на **строителната продукция** (граф. 4) продължи да бъде променлива. През юни индексът се понижи с 5% спрямо същия период на предходната година. Както сградното, така и гражданското строителство допринесоха за спада, отчитайки понижение от 4.2% и 5.9%. През юли индексът на строителната продукция се повиши с 3%, подкрепен едновременно от *сградното и гражданското строителство*, които нараснаха съответно с 2.1% и 4.2%.

През юли растежът на **продажбите на дребно** достигна 4.8% спрямо същия период на предходната година (6% на годишна база през юни). *Продажбите на дребно на лекарства, медицински и ортопедични стоки* имаха най-голямо повишение от 14.5% (15.3% през юни), докато *търговията на дребно с компютри, периферни устройства за тях и програмни продукти* следваше низходяща динамика и се понижи с 5.7% през юли в сравнение с годишен спад от 3.5% през юни.

През юли **общият показател за бизнес климата** остана близък до нивото си от юни, но през август бе регистрирано намаление от 2.9 пункта поради влошаване на оценките във всички сектори (граф. 5 и граф. 6). Очакванията за износ в промишлеността се влошиха. В строителството имаше спад в осигуреността с поръчки. Търсенето на услуги се увеличи през август, но продажбите в търговията на дребно намаляха.

Индикаторът за доверието на потребителите се понижи с 1.4 пункта през юли и с още пункт през август (граф. 7). Докато влошаването през юли се дължеше най-вече на по-резервирани очаквания за икономическата ситуация, през август то бе движено от очаквания за увеличаване на безработицата.

ПАЗАР НА ТРУДА, ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ И ДОХОДИ

През второто тримесечие на 2018 г. **растежът на заетостта** (ЕСС 2010) отбеляза съществено забавяне до 0.2%, при темп на нарастване от 1.2% в началото на годината (граф. 8). Това бе резултат от негативната динамика при самонаетите, повлияна в голяма степен от намалението в селското стопанство, в съответствие с неблагоприятното развитие на добавената стойност в сектора. Независимо от понижената динамика при износа на стоки и отчетеното забавяне в

Граф. 4: Индекс на строителната продукция

Източник: НСИ

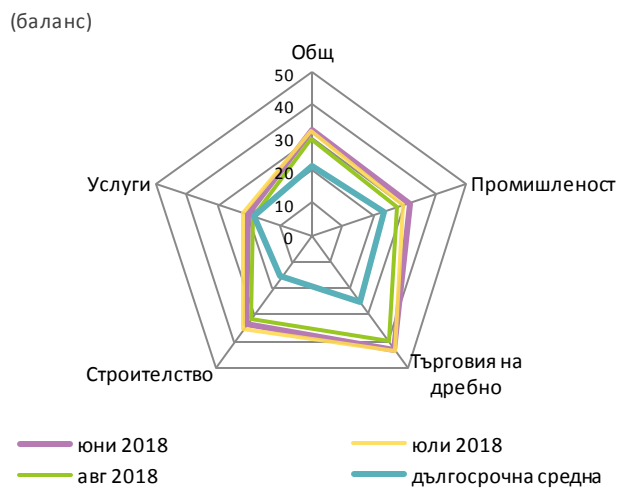
Граф. 5: Бизнес климат и БВП

* Месечните данни за БВП са получени чрез метода Chow-Lin за разбивка на тримесечни данни.

Източник: НСИ, МФ

Граф. 6: Бизнес климат по сектори

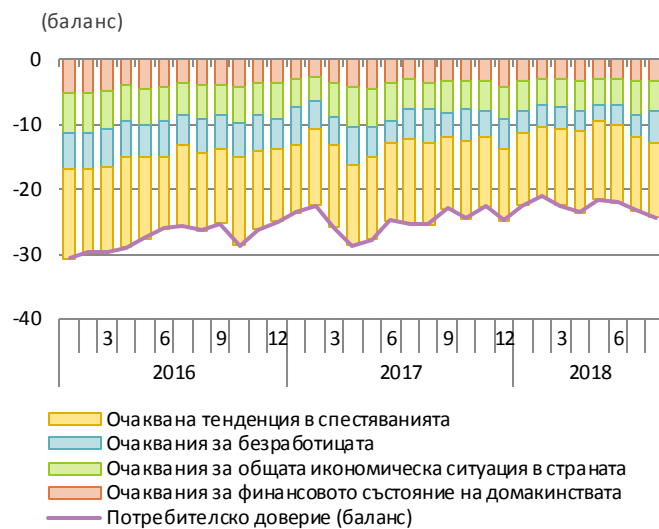
Източник: НСИ

търсенето на труд в основни експортно-ориентирани дейности, като *производство на основни метали*, растежът на наетите общо в промишлеността през второто тримесечие запази темпа си от предходните три месеца (0.8%). Със засилено търсене на труд, в условията на понижение на икономическата активност спрямо година по-рано, се характеризираше строителството. Броят на заетите се увеличи с 8.5% през вторите три месеца на годината, отбелязвайки един от най-високите растежи на заетостта по икономически дейности, но следва да се отчете и фактът, че търсенето на труд в сектора започна да се възстановява едва в края на 2017 г. Заетостта в услугите се увеличи с 1.5% и отслабеният ръст на самонаетите допринесе за отбелязаното забавяне спрямо предходното тримесечие. Търсенето на работна сила в услугите остана на високи нива, подкрепено както от дейности с по-висока добавена стойност, като *създаване и разпространение на информация*, така и от отрасли, които съсредоточават работна сила с относително по-ниска квалификация, като *търговия, транспорт и хотели и ресторанти*.

През второто тримесечие **броят на безработните** отбеляза спад до 182.2 хил. души, което съответстваше на 5.5% от работната сила (по данни от НРС; граф. 9). По този начин коефициентът на безработица почти достигна исторически най-ниските си стойности от периода преди икономическата криза. Същевременно, работната сила също се понижи, с основен принос от страна на младите възрасти между 25 и 34 г., следвани от тези между 15-24 г. и 35-44 г. Намалението на икономически активното население се реализира при продължаващо понижение на обезкуражените, които са и най-голямата част от свободния трудов резерв извън работната сила. Техният брой достигна 89.8 хил. души за второто тримесечие и е над 1.5 пъти по-нисък в сравнение с исторически най-ниската си стойност от периода преди кризата. Последното показва, че дори и в условията на активиране на пазара на труда, демографското влияние върху работната сила е по-силно. След отбелязаното повишение на коефициента на икономическа активност (15-64 г.) през 2017 г. и първото тримесечие на 2018 г., през второто тримесечие на годината показателят остана на нивото си от предходната година.

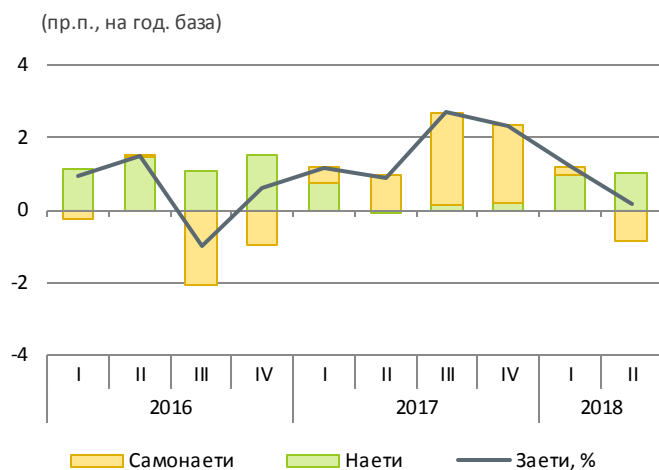
Броят на **регистрираните безработни** се понижи до 184 хил. души през август и бе по-нисък с 1% спрямо юли и с 15.8% спрямо същия месец на 2017 г. Както входящият, така и изходящият поток безработни показва отслабена динамика спрямо предходния месец, но изходящият поток остана по-висок от входящия и това обуслови продължаващото понижение на

Граф. 7: Доверие на потребителите и динамика по компоненти

Източник: Евростат

Граф. 8: Динамика на заетите и приноси според статуса в заетостта

Източник: Евростат

Граф.9: Коефициенти на безработица и икономическа активност

Източник: НСИ

безработицата.

През второто тримесечие на 2018 г. номиналният растеж на **компенсацията на един нает** възлезе на 8.2% на годишна база (граф. 10), като темпът остана близък до отчетения през предходното тримесечие (8.5%). Показателя в *индустрията* се забави до 8.6% спрямо 15.3% година назад, воден от динамиката в *строителството*. В *услугите* темпът на нарастване на доходите от труд се ускори до 8.1% с най-висок принос от дейностите *създаване и разпространение на информация, операции с недвижими имоти и държавно управление*. През разглеждания период номиналният растеж на средната работна заплата в общественния сектор остана висок (9.6%), докато този в частния отчете по-ниска стойност (7.6%). По този начин, темпът на изменение на средната заплата общо за икономиката възлезе на 8.2% в номинално изражение. В съответствие с продължаващото повишение на потребителските цени в страната, реалният растеж на заплатите, дефлиран с ХИПЦ, се забави до 5.7%.

В условията на забавяне на растежа на заетостта през второто тримесечие на 2018 г. **реалната производителност на труда** общо за икономиката се повиши до 3% на годишна база спрямо 2.3% през предходните три месеца и 2.4% през същия период на 2017 г. (граф. 11) Водещо влияние за отчетената динамика имаха *услугите*, където реалният темп на растеж на производителността се ускори спрямо предходното тримесечие от 1.2% до 2.3%. В *аграрния* сектор също бе отчетено нарастване (4.1%), докато в *промишлеността* имаше минимално понижение (0.1%), наред със съществен спад в *строителството* (8.1%).

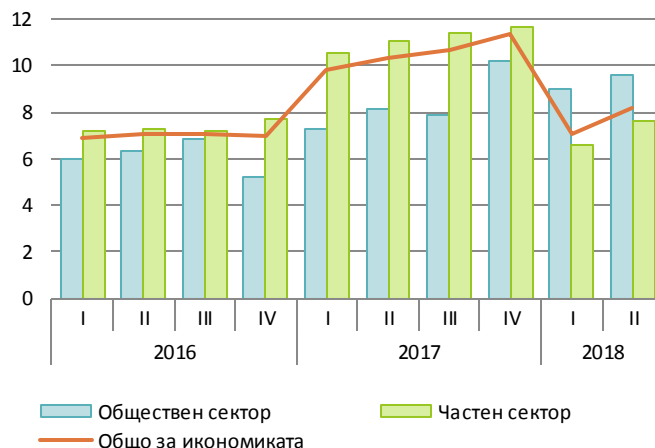
През текущия период динамиката на компенсацията на един нает изпревари този на производителността на труда и допринесе за повишаване на **разходите за труд на единица продукция**. Все пак, ускоряването на производителността спрямо втората половина на 2017 г. обуслови продължаващо отслабване на натиска върху разходите за труд, като през второто тримесечие на 2018 г. те се забавиха до 1% и 5.1% в реално и номинално изражение (граф. 12).

ИНФЛАЦИЯ

Потребителските цени в страната, измерени чрез ХИПЦ, се повишиха през юли и август спрямо месец по-рано, съответно с 1% и 0.3%, като водеща роля имаше повишението на цените на услугите. През юли услугите по настаняване, пакетните почивки и международните полети поскъпнаха рязко, съответно с 20%, 13.3% и 10.4%, и почти изцяло движеха повише-

Граф. 10: Номинален растеж на СРЗ по сектори

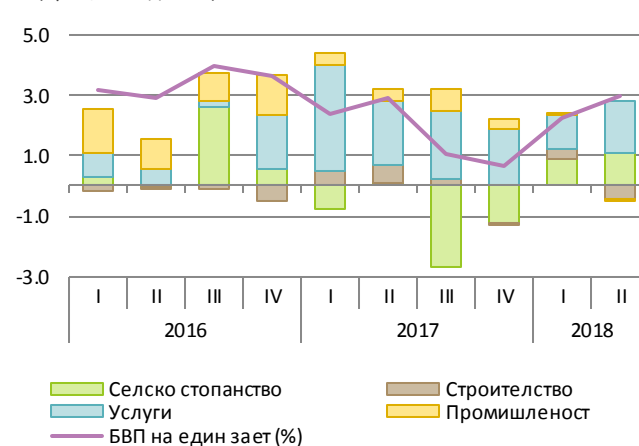
(%, на год. база)

Източник: НСИ, МФ

Граф. 11: Приноси към реалния растеж на производителността по сектори*

(пр.п., на год. база)

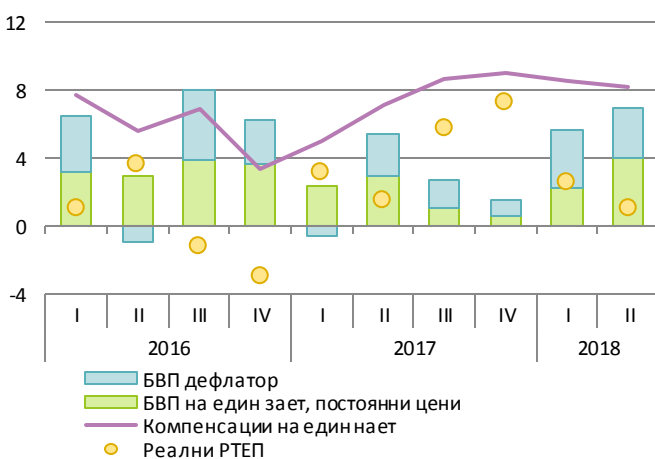

* От БДС в услугите не е изваден условно начисления наем на лицата, живеещи в собствени жилища.

Източник: НСИ, МФ

Граф. 12: Декомпозиция на реалните разходи за труд на единица продукция (РТЕП)

(%, на год. база)

Източник: НСИ, МФ

нието на общия индекс. Административните цени бяха другият компонент с по-забележим принос за отчетената месечна инфлация, след като цените на електроенергията, топлоенергията и снабдяването с газ бяха повишени от 1 юли. Пресните зеленчуци поевтиняха сезонно с 3% спрямо предходния месец и имаха най-значим отрицателен принос. През август цените на застрахователни услуги се повишиха средно с 18.5%, след като Асоциацията на българските застрахователи взе решение да повиши значително премиите по застраховката „Гражданска отговорност“. Цените на международните полети и на услугите по настаняване, които нараснаха съответно с 10.1% и 2.6%, бяха другите основни двигатели на месечната инфлация. Отрицателен принос имаше средната цена на облеклото и обувките, която се понижи с 3.3% спрямо юли.

Годишният темп на инфлация се ускори до 3.6% през юли и 3.7% през август (фиг. 13). Всички основни компоненти на ХИПЦ, с изключение на неенергийните промишлени стоки, имаха положителен принос за нарастването на индекса. Сред тях на първо място бяха пазарните услуги, чието средно нарастване продължи да се ускорява до съответно 6.1% и 7.1% през юли и август. По-забележим принос имаха и енергийните стоки и храните, отразявайки значителното повишение на международните цени през последните 12 месеца. Ръстът в цените на услугите доведе до ускоряване на базисната инфлация¹, която достигна 2.8% през август при 2.2% през юни.

ВЪНШЕН СЕКТОР

Салдото по **текущата сметка** премина в излишък от 231.6 млн. евро през юни спрямо дефицит от 46.5 млн. евро през май (граф. 14). Подобриеното се дължеше на по-висок излишък при услугите, след като приходите от пътувания на нерезиденти в страната се увеличиха спрямо предходния месец във връзка с началото на туристическия сезон. Положителния баланс на услугите достигна 1.9% от прогнозния БВП през полугодieto, при 1.7% за същия период на 2017 г. През юни търговският дефицит възлезе на 300 млн. евро и салдото бе сравнимо с месечните стойности от началото на годината. Темпът на нарастване на вноса обаче продължи да изпреварва този на износа и през полугодieto **търговският дефицит** достигна 3.2% от прогнозния БВП спрямо 2.1% за същия период на 2017 г.

Балансът на първичния доход остана почти без промяна през юни спрямо предходния месец, докато

Граф. 13: Приноси към изменението на ХИПЦ

(пр. п., на год. база)

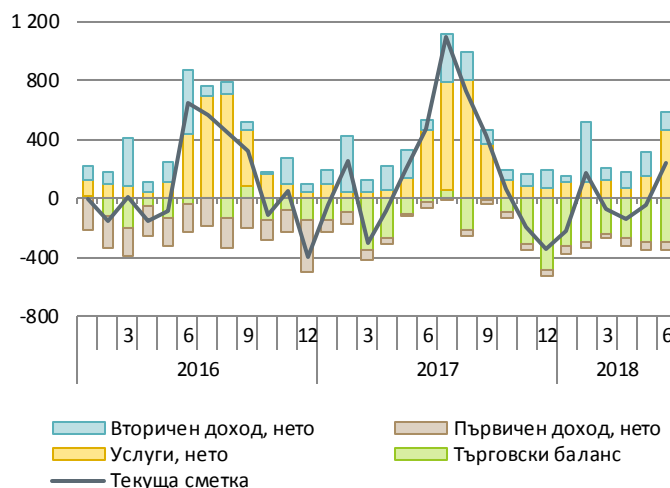

*Индексът на регулираните цени се изчислява чрез претегляне на съответните елементарни агрегати.

Източник: Евростат, МФ

Граф. 14: Текуща сметка по компоненти

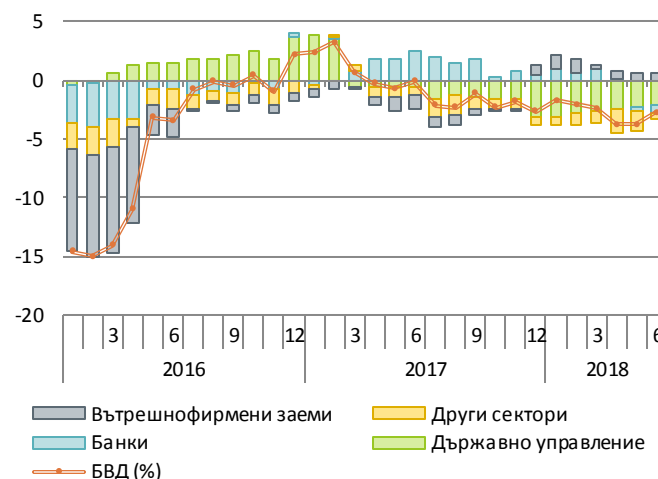
(млн. евро)

Източник: БНБ

Граф. 15: Приноси към растежа на БВД

(пр. п., на год. база)

Източник: БНБ

¹ От общия индекс са изключени непереработените храни и енергийните стоки

излишъкът на вторичния доход се понижи поради по-високите трансфери на средства от сектор „Държавно управление“ към бюджета на ЕС. В резултат на това излишъкът на *доходните статии* достигна 1.2% от прогнозния БВП, при 1.3% за периода януари-юни 2017 г. Динамиката на компонентите на текущата сметка доведе до нейното влошаване през януари-юни до дефицит от 0.2% от очаквания БВП спрямо излишък от 1% година по-рано.

През юни, поради входящите капитали във всички инвестиционни групи, балансът на **финансовата сметка** бе отрицателен. През първата половина на годината балансът на финансовата сметка бе положителен в размер на 1.7% от прогнозния БВП, движен от силно нарастване на активите през януари. Входящите чуждестранни инвестиции за периода достигнаха 0.7% от прогнозния БВП.

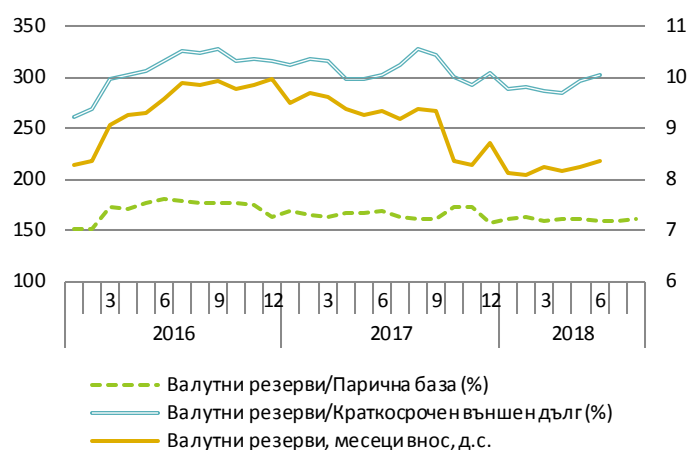
Брутният външен дълг продължи да намалява и в края на юни достигна 62.2% от прогнозния БВП спрямо 71.1% от БВП дванадесет месеца по-рано (граф. 15). Вътрешнофирменото кредитиране достигна 23.6% от прогнозния БВП и бе единственият институционален сектор, при който бе отчетено увеличение на задлъжнялост спрямо година по-рано, с 1.8%. Нетният външен дълг продължи да се подобрява, като брутните външни активи превишиха пасивите с 1.8 млрд. евро или 3.5% от прогнозния БВП.

ФИНАНСОВ СЕКТОР

Пазарната стойност на **брутните международни валутни резерви** в края на август възлезе на 24 млрд. евро и нарасна с 1% спрямо предходния месец. Депозитът на правителството имаше положителен принос към изменението с растеж от 6%. Банките и монетите в обращение и задълженията към други депозанти също нараснаха, съответно с 2.4% и 0.3%. В обратна посока беше динамиката на банковите резерви и депозита на управление „Банково“ през месеца, които намаляха съответно с 3.9% и 0.4%. Валутните резерви се понижиха с 2% спрямо август 2017 г. Банковите резерви продължиха да имат основен отрицателен принос с намаление от 15.7% спрямо година по-рано. Парите в обращение и задълженията към други депозанти имаха положителен принос, с ръст съответно от 11.1% и 38% на годишна база (граф. 16).

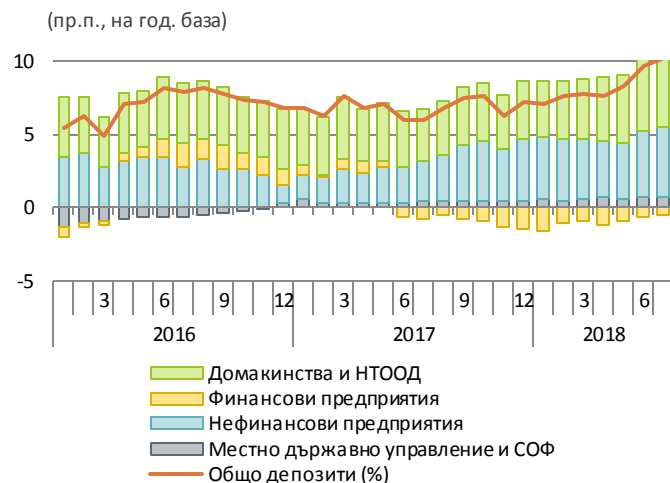
В края на юли годишният растеж на **кредита за частния сектор** се ускори до 7.1% при 6.7% месец по-рано (граф. 19). Кредитът за домакинства продължи да има водещ принос, с годишно нарастване от 10%, при повишение от 3.4% на кредита за нефинансови

Граф. 16: Ключови отношения за валутния борд

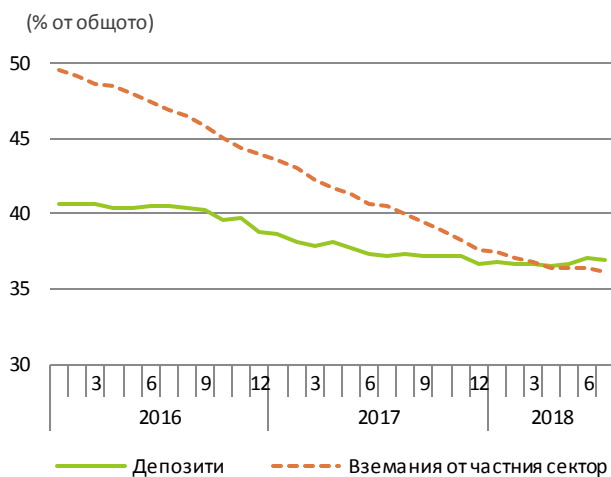
Източник: БНБ, МФ

Граф. 17: Приноси по сектори към растежа на депозитите, вкл. в МЗ

Източник: БНБ

Граф. 18: Дял на депозитите и вземания от частния сектор във валута

Източник: БНБ, МФ

предприятия. Ускорението на кредита за домакинства се дължеше на потребителските и жилищни кредити, чието годишно нарастване бе съответно 15% и 9.2%. В същото време „други кредити“ се понижиха с 6.4%. Този компонент отразява кредитите отпуснати по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради и понижението отразяваше изплащанията по програмата от страна на правителството.

Среднопретегленият лихвен процент по новоотпуснати кредити за нефинансови предприятия се повиши със 17 б.т. през юли (табл. 1). Това се дължеше основно на новите сделки деноминирани в евро, докато претеглената цена по нови корпоративни кредити в щатски долари се понижи. Лихвеният процент по новите кредити в лева се покачи с 1 б.т. Общият обем нови кредити за нефинансови предприятия бе по-нисък спрямо предходния месец и спрямо нивото година по-рано, съответно с 4.3% и 20.7%. Средната цена по жилищни кредити се понижи спрямо месец по-рано с 3 б.т., докато тази по потребителските кредити се повиши с 44 б.т.

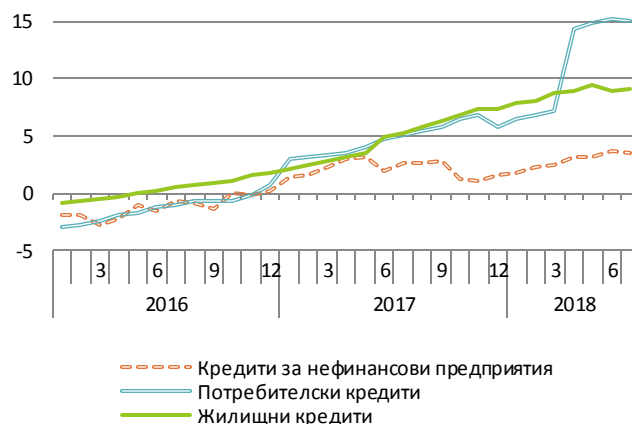
Претегленият лихвен процент по нови срочни депозити (табл. 2) се повиши с 14 б.т. през юли спрямо предходния месец, което изцяло компенсира намалението от 7 б.т. отчетено в края на юни. За нарастването допринесоха новите срочни депозити в щатска валута и евро, докато претеглената възвръщаемост на тези в лева намалена с 5 б.т. Общият обем нови срочни депозити през юли възлезе на 1.6 млрд. лв., което е с 34.8% повече спрямо година по-рано.

ФИСКАЛЕН СЕКТОР

Според данните от месечните отчети за касовото изпълнение, **бюджетният излишък** по консолидираната фискална програма за първите седем месеца на 2018 г. достигна 2 млрд. лв. (1.9% от прогнозния БВП). Положителният резултат бе формиран от превишение на приходите над разходите по националния бюджет (в размер на 2.3% от прогнозния БВП), докато при европейските средства бе реализиран минимален дефицит (0.3% от прогнозния БВП).

Общо приходите и помощите (граф. 20) в края на юли възлязоха на 20.5 млрд. лв., като се повишиха с 10.1% спрямо същия период на 2017 г. Отчетеното нарастване при данъчните и неданъчните приходни групи бе съответно 10.3% и 12.5%. При помощите, през юни за първи път след март 2016 г., бе отчетено нарастване (4.2%), като в края на юли нивото им приблизително съвпадна с това от същия период на миналата година. Най-висок принос за растежа на

Граф. 19: Кредит към частния сектор
(%, на год. база)

Източник: БНБ, МФ

Табл. 1: Среднопретеглени лихвени проценти по нови кредити за нефинансови предприятия и домакинства, %

	юли 2017	юни 2018	юли 2018
Нефинансови предприятия	3.69	3.51	3.69
Потребителски кредити	8.08	8.30	8.74
Жилищни кредити	3.91	3.44	3.41

Източник: БНБ, МФ

Табл. 2: Среднопретеглени лихвени проценти по нови срочни депозити на нефинансови предприятия и домакинства, %

	юли 2017	юни 2018	юли 2018
лева	0.19	0.24	0.19
евро	0.22	0.11	0.23
щатски долари	0.50	0.34	0.84

Източник: БНБ, МФ

общите бюджетни постъпления имаха тези от социално- и здравноосигурителни вноски, с повишение от 13.9% спрямо януари-юли 2017 г., следвани от приходите от косвени данъци (повишение от 7.7%) и преки данъци (12.2%). При касовите постъпления от ДДС, акцизи и мита бе отчетено повишение съответно в размер на 8.7%, 4.8% и 26.4% спрямо същия период на 2017 .

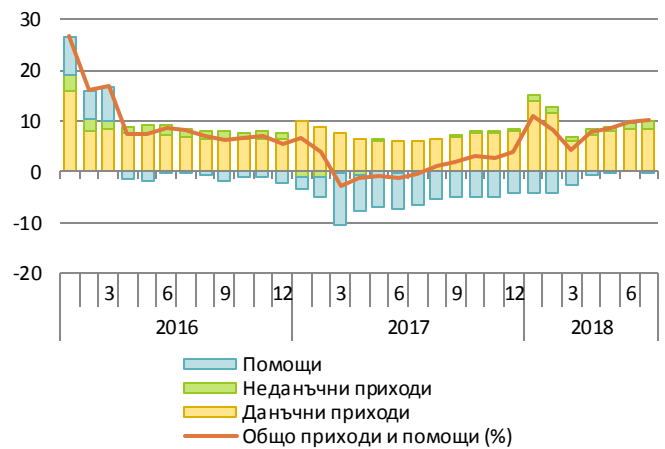
Общите правителствени разходи, включително вноската на България в бюджета на ЕС, (граф. 21) нараснаха с 11% спрямо нивото през януари-юли 2017 г. до 20.5 млрд. лв., като повишение се отчита при всички разходни пера, с изключение на лихвените задължения. Най-голям принос за растежа на общите бюджетни разходи имаха по-високите с 58.5% спрямо юли 2017 г. капиталови разходи и резерв за непредвидени и неотложни разходи. Значителен принос имаха и социалните разходи и стипендии (растеж от 6.8%), както и плащанията за персонал и текуща издръжка (по-високи съответно с 11.8% и 9.8%).

Фискалният резерв към края на юли достигна 10.8 млрд. лв. (10.3% от прогнозния БВП), в т.ч. 9.6 млрд. лв. средства по депозити² и 0.8 млрд. лв. – вземания от фондовете на ЕС за сертифицирани разходи, аванси и др.

В края на юли **държавният дълг** (вкл. държавногарантираният) възлезе на 24.2 млрд. лв. (23.2% от прогнозния БВП, при 25.8% от БВП година по-рано). Вътрешният дълг намалѐ до 5.4% от прогнозния БВП при 6.5% за първите седем месеца на предходната година. Съотношението на външния дълг към БВП се понижи от 17.2% през юли 2017 г. до 15.9%. Размерът на държавногарантирания дълг бе 1.8% от прогнозния БВП, при 2.1% от БВП година по-рано. ■

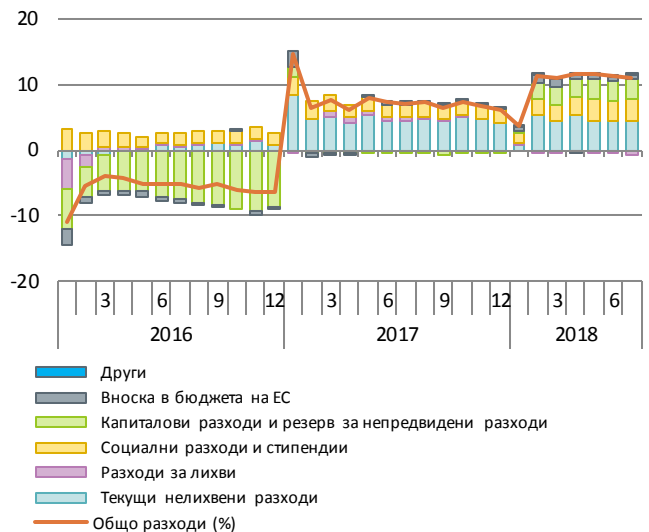
Граф. 20: Приноси за растежа на общите приходи и помощи

(пр.п., на год. база, с натрупване)

Граф. 21: Приноси за растежа на общите разходи

(пр.п., на год. база, с натрупване)

² Включват са лдата по всички сметки на бюджетните организации, без тези на общините.

ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ИНДИКАТОРИ

		Годишни данни			Тримесечни данни				Месечни данни							
		2015	2016	2017	III'17	IV'17	I'18	II'18	02'18	03'18	04'18	05'18	06'18	07'18	08'18	
— Брутен вътрешен продукт¹																
БВП	растеж, %	3.6	3.9	3.6	3.8	3.0	3.5	-	-	-	-	-	-	-	-	
Потребление	растеж, %	3.8	3.3	4.5	4.2	4.8	3.2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Брутообразуване в основен капитал	растеж, %	2.7	-6.6	3.8	4.2	4.1	10.2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Износ	растеж, %	5.7	8.1	4.0	4.6	2.1	5.0	-	-	-	-	-	-	-	-	
Внос	растеж, %	5.4	4.5	7.2	5.4	8.2	4.6	-	-	-	-	-	-	-	-	
Селско стопанство	растеж, %	-6.8	5.3	-0.1	-1.5	2.9	-0.3	-	-	-	-	-	-	-	-	
Индустрия	растеж, %	4.2	4.0	3.4	3.5	2.3	2.9	-	-	-	-	-	-	-	-	
Услуги	растеж, %	3.3	3.1	4.2	3.6	3.7	3.8	-	-	-	-	-	-	-	-	
Корективи	растеж, %	7.5	7.2	2.4	9.0	1.1	3.2	-	-	-	-	-	-	-	-	
— Краткосрочна бизнес статистика²																
Промислено производство	растеж, %	2.9	2.7	3.4	3.5	1.6	1.6	-0.9	-0.9	0.1	0.8	0.5	2.1	2.5	-	
Оборот в промишлеността	растеж, %	1.7	1.1	9.3	10.8	6.7	4.3	0.6	0.6	2.7	3.8	3.3	6.8	4.9	-	
Оборот в търговията на дребно	растеж, %	11.8	6.1	3.7	2.6	4.0	3.5	3.1	3.1	2.6	4.9	6.2	6.0	4.8	-	
Строителна продукция	растеж, %	11.2	-16.7	4.6	7.3	4.2	7.1	4.2	4.2	-6.0	4.8	-0.5	-5.0	3.0	-	
Общ бизнес климат	баланс	20.3	22.5	26.6	28.0	25.4	27.6	27.5	27.5	28.2	31.0	33.1	32.2	32.1	29.2	
Промисленост	баланс	22.9	23.5	26.9	27.8	25.7	28.3	28.1	28.1	28.2	28.9	30.3	31.8	29.6	27.7	
Търговия на дребно	баланс	27.6	33.6	37.9	40.6	39.5	41.5	40.4	40.4	43.6	44.1	42.5	43.3	44.0	40.0	
Строителство	баланс	15.2	17.9	24.6	27.9	22.2	21.9	22.7	22.7	23.9	29.0	37.1	33.7	35.3	31.5	
Услуги	баланс	12.7	13.8	16.7	15.8	13.8	17.8	18.4	18.4	17.0	24.1	25.0	20.5	21.8	19.0	
— Пазар на труда																
Коеф. на икономическа активност (15+)	%	54.1	53.3	55.4	56.5	55.5	54.6	-	-	-	-	-	-	-	-	
Коеф. на заетост (15+)	%	49.1	49.3	51.9	53.2	52.3	51.5	-	-	-	-	-	-	-	-	
Заетост (СНС)	растеж, %	0.4	0.5	1.8	2.7	2.4	1.2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Безработица (НРС)	%	9.1	7.6	6.2	5.8	5.6	5.7	-	-	-	-	-	-	-	-	
Безработица (АЗ)	%	10.1	8.7	7.2	6.6	6.9	7.0	7.0	7.0	6.8	6.4	6.1	5.7	5.7	5.6	
Номинална работна заплата	растеж, %	6.8	8.0	11.8	10.7	11.4	7.1	6.3	6.3	6.9	8.1	7.3	9.0	-	-	
Реална работна заплата ³	растеж, %	8.0	9.5	10.5	9.7	9.5	5.4	4.7	4.7	4.9	6.3	4.9	5.8	-	-	
Производителност на труда (БВП на зает)	растеж, %	3.3	3.4	1.7	1.1	0.7	2.3	-	-	-	-	-	-	-	-	
Реални разходи на единица труд (БВП)	растеж, %	0.1	0.1	4.5	5.8	7.3	2.6	-	-	-	-	-	-	-	-	
Номинални разходи на единица труд (БВП)	%	2.3	2.3	5.7	7.5	8.3	6.1	-	-	-	-	-	-	-	-	
— Инфлация																
Индекс на потребителските цени	растеж, %	-0.1	-0.8	2.1	1.6	2.7	2.0	2.0	2.0	2.2	2.0	2.6	3.2	3.5	3.5	
Хармонизиран индекс на потребителски цени	растеж, %	-1.1	-1.3	1.2	0.9	1.7	1.6	1.5	1.5	1.9	1.7	2.3	3.0	3.6	3.7	
Цени на производител на вътрешния пазар	растеж, %	-1.6	-2.9	4.2	5.7	5.5	4.9	4.4	4.4	4.8	3.8	4.8	5.7	3.4	-	
Цени на производител на международния пазар	растеж, %	-2.4	-3.5	6.0	4.7	4.6	0.6	-0.5	-0.5	0.3	1.6	7.1	8.3	6.8	-	
— Консолидиран бюджет (с натрупване)																
Приходи и помощи	млн. лв.	32 200	33 959	35 316	26 152	35 316	9 220	6 212	6 212	9 219	12 971	15 978	19 210	22 547	-	
Общо разходи	млн. лв.	34 685	32 491	34 471	23 732	34 471	8 628	5 460	5 460	8 626	11 652	14 557	17 496	20 533	-	
Вноса в бюджета на ЕС	млн. лв.	946	859	888	677	888	308	220	220	308	390	457	576	654	-	
Касов дефицит (-) / излишък (+)	млн. лв.	-2 485	1 468	846	2 420	846	592	752	752	593	1 319	1 422	1 714	2 015	-	
	% от БВП	-2.8	1.6	0.9	2.5	0.9	0.6	0.7	0.7	0.6	1.3	1.4	1.6	1.9	-	
Държавен и държавногарантиран дълг	млн. лв.	23 300	27 424	25 531	25 479	25 531	24 429	24 463	24 463	24 429	24 389	24 344	24 250	24 242	-	
	% от БВП	26.3	29.1	25.9	25.6	25.6	23.3	23.4	23.4	23.3	23.3	23.3	23.2	23.2	-	
Фискален резерв	млн. лв.	7 873	12 883	10 289	11 867	10 289	10 149	10 687	10 687	10 149	10 749	10 413	10 831	10 803	-	
	% от БВП	8.9	13.7	10.4	12.0	10.4	9.7	10.2	10.2	9.7	10.3	9.9	10.3	10.3	-	

		Годишни данни			Тримесечни данни				Месечни данни							
		2015	2016	2017	III'17	IV'17	I'18	II'18	02'18	03'18	04'18	05'18	06'18	07'18	08'18	
— Финансов сектор																
Международни резерви	млн. евро	20 285	23 899	23 662	24 551	23 662	22 606	22 215	22 215	22 606	22 518	22 825	23 510	23 731	23 960	
Покритие на паричната база	%	144.3	163.4	156.4	161.2	156.4	158.6	162.7	162.7	158.6	161.4	160.6	158.7	158.6	160.7	
Покритие на вноса	месеци	8.5	10.0	8.7	9.3	8.7	8.2	8.1	8.1	8.2	8.2	8.2	8.4	-	-	
Покритие на краткосрочния външен дълг	%	267.5	315.7	304.6	321.1	304.6	287.0	290.1	290.1	287.0	284.9	295.7	301.6	-	-	
Паричен агрегат М1	растеж, %	15.6	13.5	16.9	16.3	16.9	17.2	17.6	17.6	17.2	15.7	15.6	15.8	15.7	-	
Паричен агрегат М3	растеж, %	8.8	7.6	7.7	8.2	7.7	8.4	8.1	8.1	8.4	8.2	8.8	10.0	10.4	-	
Депозити	растеж, %	8.2	6.7	7.2	7.5	7.2	7.8	7.7	7.7	7.8	7.7	8.3	9.6	10.2	-	
Кредит към частния сектор	растеж, %	-1.2	1.5	4.8	4.9	4.8	5.6	5.0	5.0	5.6	6.6	6.6	6.7	7.1	-	
Кредит към нефинансовите предприятия	растеж, %	-1.7	0.3	1.7	2.8	1.7	2.5	2.2	2.2	2.5	3.1	3.1	3.8	3.4	-	
Кредит за домакинствата	растеж, %	-1.3	2.0	6.0	6.0	6.0	6.3	6.1	6.1	6.3	9.1	8.9	9.2	10.0	-	
Лихвен процент по кредити ⁴	%	7.0	5.8	4.3	4.6	4.3	4.6	4.6	4.6	4.6	4.6	4.9	4.7	4.9	-	
Лихвен процент по депозити ⁵	%	1.3	0.8	0.2	0.3	0.2	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3	-	
ГПР ⁶ , потребителски кредити	%	11.5	11.0	10.2	10.2	10.8	10.0	9.9	9.9	9.7	10.7	10.0	10.2	10.9	-	
ГПР ⁶ , жилищни кредити	%	6.4	5.5	4.4	4.3	4.2	4.1	4.1	4.1	4.0	3.9	3.8	4.0	3.9	-	
Валутен курс BGN/USD	кр. пер.	1.79	1.86	1.63	1.66	1.63	1.59	1.60	1.60	1.59	1.62	1.67	1.68	1.67	1.68	
	ср. пер.	1.76	1.77	1.74	1.67	1.66	1.59	1.58	1.58	1.59	1.59	1.66	1.67	1.67	1.69	
— Брутен външен дълг																
Брутен външен дълг	% от БВП	73.6	71.1	66.1	66.1	66.1	62.2	62.3	62.3	62.2	61.8	61.6	62.2	-	-	
Краткосрочен външен дълг	% от БВД	22.2	22.1	23.3	22.9	23.3	23.7	23.0	23.0	23.7	23.9	23.4	23.4	-	-	
Вътрешнофирмени заеми	% от БВД	38.1	36.2	38.1	37.3	38.1	38.1	38.8	38.8	38.1	38.3	38.5	38.0	-	-	
— Платежен баланс⁷																
Текуща сметка	млн. евро	-17	1 091	2 269	2 250	-464	-139	169	169	-77	-149	-47	232	-	-	
Текуща сметка, плъзгаща се база	% от БВП	0.0	2.3	4.5	4.7	4.7	4.2	3.7	3.7	4.2	4.0	3.6	3.1	-	-	
Търговски баланс	млн. евро	-2 622	-984	-2 074	-179	-885	-865	-295	-295	-240	-273	-300	-302	-	-	
Търговски баланс, плъзгаща се база	% от БВП	-5.8	-2.0	-4.1	-3.3	-4.3	-4.4	-4.6	-4.6	-4.4	-4.4	-4.7	-5.2	-	-	
Износ, f.o.b.	млн. евро	21 919	23 104	25 754	6 631	6 747	6 109	1 872	1 872	2 187	2 071	2 139	2 388	-	-	
	растеж, %	4.2	5.4	11.5	9.0	7.2	2.8	-5.4	-5.4	2.1	7.1	-3.4	4.6	-	-	
Внос, f.o.b.	млн. евро	18 678	24 088	27 829	6 811	7 632	6 973	2 167	2 167	2 427	2 344	2 438	2 690	-	-	
	растеж, %	-21.5	29.0	15.5	11.1	14.4	6.5	4.6	4.6	-2.8	6.6	5.0	16.1	-	-	
Капиталова сметка	млн. евро	1 422	1 070	526	144	188	1	-18	-18	3	77	35	92	-	-	
Финансова сметка	млн. евро	-738	-356	2 320	1 325	1 099	1 371	485	485	-266	111	76	-653	-	-	
Нетни преки чуждестранни инвестиции	млн. евро	-2 329	-356	-688	-97	-208	-42	10	10	264	52	-18	-100	-	-	
Нетни портфейлни инвестиции	млн. евро	44	2 198	878	-193	752	476	98	98	78	-255	19	168	-	-	
Други нетни инвестиции	млн. евро	-4 603	1 734	843	126	476	1 207	114	114	-239	241	-499	-127	-	-	
Промяна в международните резерви на БНБ	млн. евро	3 730	3 467	-99	597	-869	-1 035	-76	-76	399	-101	260	733	-	-	

Забележка: Всички изменения на индикаторите, посочени в таблицата като растеж в %, са на база съответния период на предходната година. За изчисление на съотношенията към БВП са използвани отчетни данни за БВП по текущи цени за 2015 г. – 88 571.3 млн. лв., за 2016 г. – 94 129.9 млн. лв. и за 2017 г. – 98 631.1 млн. лв., както и прогнозни данни на МФ за 2018 г. – 104 674.4 млн. лв.;

1. Растежи при съпоставими цени от 2010 г., неизгладени данни;

2. Неизгладени данни;

3. Дефлирани с ХИПЦ;

4. Лихвен процент по новоотпуснати кредити за домакинства, НТООД и нефинансови предприятия – среднопретеглен по вид, валута и срочност;

5. Лихвен процент по новопривлечени срочни депозити на домакинства, НТООД и нефинансови предприятия – среднопретеглен по вид, валута и срочност;

6. Годишен процент на разходите по новоотпуснати кредити за домакинства по оригинален матурирмет, претеглен по валута и срочност;

7. Аналитично представяне, в съответствие с шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция.

В текущия Месечен обзор на българската икономика са използвани статистически данни, публикувани до 17 септември 2018 г. Информацията в това издание може да се ползва без специално разрешение, но с изричното позоваване на източника. Публикуваните оценки и коментари не следва да се считат за препоръка за вземане на определени инвестиционни решения.

ISSN 2367-5012

© Министерство на финансите, 2018 г.
Дирекция "Икономическа и финансова политика"

София 1000, ул. "Г. С. Раковски" 102

<http://www.minfin.bg/bg/page/870>

e-mail: secretary.evp@minfin.bg